

Конкурсній комісії з добору кандидатів на посади членів Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг

Кандидата на посаду члена НКРЕКП
Поліщука Олега Васильовича

**Заява про участь у конкурсі із зазначенням основних мотивів
щодо зайняття посади члена НКРЕКП**

Вельмишановні члени Конкурсної комісії з добору кандидатів на посади членів Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг.

Прошу розглянути мою заяву на участь у конкурсі на зайняття посади члена Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг.

Вважаю, що я маю достатній практичний досвід роботи у сфері електроенергетики. Почавши свою кар'єру за часів становлення та функціонування Оптового ринку електроенергії, більшість свого трудового шляху я присвятив енергетиці. Пройшов довгий шлях від рядового фахівця до одного з керівників ДП «НАЕК «Енергоатом» – компанії, яка виробляє більше половини електроенергії в країні та вносить суттєвий вклад у її енергетичну та економічну безпеку.

Вже майже 20 років своєї професійної діяльності я приділив правовим та економічним питанням функціонування енергетичної галузі країни і володію поглибленими знаннями та досвідом у питаннях роботи енергетичної галузі нашої країни.

Проблематику регулювання сфери енергетики та напрямки, що потребують вдосконалення я досліджував працюючи державних енергетичних підприємствах ДП «НАЕК «Енергоатом» та ДП «Енергоринок». Одним із моїх основних функціональних обов'язків було правове забезпечення діяльності базових підприємств для української енергетичної галузі.

Маючи достатнє розуміння та широке усвідомлення проблем державного регулювання, я забезпечував роботу в напрямку розробки законопроектів з регулювання правовідносин між учасниками ринків електричної енергії, а також законопроектів, спрямованих на врегулювання боргових зобов'язань між суб'єктами Оптового ринку.

В силу своїх посадових обов'язків я навчився приймати самостійні рішення для досягнення ефективного виробничого результату на підприємствах.

Посада, яку я займаю на даний час, є законодавчо інституційною, так як і посада члена Регулятора. Законодавство встановлює жорсткі вимоги самостійної і незалежної діяльності на моїй нинішній посаді. Закон України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» також встановлює вимоги самостійної і незалежної діяльності для члена Регулятора. Працюючи Уповноваженим з реалізації Антикорупційної програми в ДП «НАЕК «Енергоатом» я забезпечив самостійне і незалежне виконання своїх посадових обов'язків, не допустив втручання ззовні і спотворення суті процесів, які визначає чинне законодавство України. Це дає підстави стверджувати, що на посаді члена НКРЕКП я забезпечу реалізацію базових принципів діяльності Регулятора – самостійність і незалежність, а також відповідальність за прийняті рішення.

Я впевнений, що українська енергетика має значний потенціал для росту та повинна стати локомотивом розвитку економіки країни, долаючи низку викликів у сферах вільного та конкурентного ціноутворення, запровадження новітніх інноваційних рішень, гарантії енергетичної безпеки, підвищення екологічності виробництва електроенергії та досягнення цілей щодо об'єднання ОЕС України з енергосистемою континентальної Європи.

Вирішення цих та інших актуальних питань є метою моєї роботи на посаді члена Регулятора.

Першочергові виклики у сфері електроенергетики

У 2019 році в електроенергетичній галузі України відбулася знакова подія – ринок електроенергії було реформовано відповідно до Закону України «Про ринок електричної енергії».

Вже минув рік з моменту старту роботи нового ринку електричної енергії (ринок «на добу наперед», внутрішньодобовий ринок, балансуєчий ринок та ринок допоміжних послуг) та півтора року зі старту роздрібного ринку електричної енергії.

Провівши аналіз роботи нового ринку електричної енергії, я виявив низку суттєвих проблем, які потребують негайного вирішення. Накопичення боргових зобов'язань, недосконала система послуг загальносуспільного інтересу, існуюче перехресне субсидювання, модернізація енергетичних мереж та ліній електропередач – це ті проблеми, які потребують негайного вирішення.

Важливо зазначити, що подальший розвиток ринку електричної енергії України має відбуватися з урахуванням зобов'язань України, взятих в рамках підписаної Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, в напрямку євроінтеграції, а також Договору про заснування Енергетичного Співтовариства. Сьогодні на шляху до євроінтеграції та адаптації українського законодавства до законодавства Європейського Союзу, Україна зобов'язана імплементувати Третій енергетичний пакет ЄС. Основні складові пакету – Директива 2009/72/ЄС щодо загальних правил для внутрішнього

ринку електроенергії та Регламент (ЄС) 714/2009 про умови доступу до мережі для транскордонного обміну електроенергією – на даний час реалізовані не повністю.

Водночас термін впровадження на законодавчому рівні принципів Регламенту Європейського парламенту та Ради (ЄС) від 25.10.2011 №1227/2011 щодо цілісності та прозорості оптового ринку енергетики (REMIT) вичерпаний. Імплементация цього регламенту гостро актуальна, бо має впровадити дієву систему щодо виявлення можливих маніпулювань та запобігання зловживанням на ринку електричної енергії, але без подолання існуючих на сьогодні недоліків в роботі ринку електричної енергії України шлях до мети євроінтеграції буде важким та довгим.

Крім того, необхідно розпочати підготовку до імплементации так званого четвертого енергопакету – Директиви (ЄС) 2019/944 та Регламенту (ЄС) 2019/943.

Саме тому Регулятор повинен вчасно реагувати на проблеми та виклики на шляху реальної лібералізації ринку електроенергії, забезпечення безпечного, надійного функціонування енергосистеми України, модернізації зношеної інфраструктури та реалізації складного проєкту інтеграції енергосистеми України із ENTSO-E.

На сьогодні основні проблемні питання функціонування ринку електричної енергії я бачу в наступному:

- на ринку електричної енергії зберігається значний рівень перехресного субсидіювання, особливо побутових споживачів. Фактично недиференційовано субсидіюються як малозабезпечені, так і цілком платоспроможні споживачі;
- недосконалий механізм PSO (послуг загальносуспільного інтересу), який викривляє конкуренцію на ринку електричної енергії, обмежує участь на ринку електричної енергії НАЕК «Енергоатом» та ПрАТ «Укргідроенерго»;
- некоректна робота балансуючого ринку;
- викривлена система ціноутворення на ринку «на добу наперед» та балансуючому ринку із застосуванням граничних рівнів цін (так званих *price caps*);
- через рік після реформи так і не функціонує повноцінний ринок допоміжних послуг, не запроваджено послугу з первинного регулювання частоти та викривлена система ціноутворення на цьому сегменті;
- система управління ринком (MMS) не підтримує всього необхідного функціоналу для її управління, внаслідок чого частина диспетчерських команд фіксується у ручному режимі, а не у програмному комплексі, відповідно в Оператора систем передачі (ОСП) почастишали випадки некоректного розрахунку цін небалансів тощо;
- неповна оплата за куплену електричну енергію та послуги, що надаються на ринку електричної енергії, зі сторони споживачів електричної енергії, що призводить до накопичення заборгованості та, як наслідок, фінансової нестабільності учасників ринку електричної енергії. Основними боржниками в новій моделі ринку електричної енергії стали постачальник останньої надії,

оператори систем розподілу (що розподіляють електричну енергію вугільним шахтам), КП «Компанія «Вода Донбасу» та ДП «Гарантований покупець»;

- не забезпечено аудит роботи ринку.

Загальнодержавні економічні проблеми, у тому числі через COVID-19, окупація Російською Федерацією Автономної Республіки Крим та частини Українського Донбасу, призвели до зменшення обсягів споживання електричної енергії та профіциту генеруючих потужностей. Значним став вплив потужностей ВДЕ і викривлення в системі роботи ринку через надмірні обсяги PSO, зокрема внаслідок невиконання вимог Закону України «Про ринок електричної енергії» щодо ліквідації перехресного субсидювання. Подальше поглиблення фінансових проблем створює реальні загрози безпеці постачання та операційній безпеці ОЕС України.

Саме тому для вирішення усіх згаданих проблем потрібен багаторічний досвід галузевої роботи, глибокі професійні знання всіх процесів, вміння масштабно мислити, бачити проблеми сьогодення, моделювати майбутні системи функціонування та прогнозувати ризики і шляхи їх запобігання на майбутнє.

28 червня 2017 року Україною було підписано Угоду про умови майбутнього об'єднання енергосистеми України та Молдови з енергосистемою континентальної Європи. Реалізація всіх заходів та робота в ізолюваному режимі мають бути передумовою для позитивного рішення ENTSO-E щодо переходу на паралельну роботу у 2023 році. З цією метою необхідно забезпечити наявність відповідних резервів як в синхронному режимі, так і в ізолюваному режимі, забезпечити управління ОЕС України згідно із стандартами, за якими працюють європейські оператори системи передачі ENTSO-E та сертифікація національного оператора системи передачі тощо.

Відповідно до українського законодавства саме на Регулятора державою покладено основні завдання стосовно досягнення балансу інтересів споживачів, суб'єктів господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, і держави, забезпечення енергетичної безпеки, європейської інтеграції ринків електричної енергії та природного газу України.

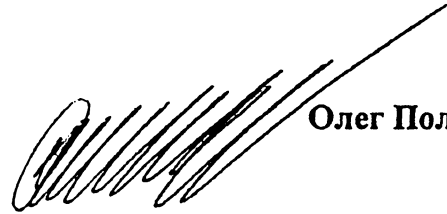
Працюючи тривалий час у ДП «Енергоринок» на посаді заступника директора з правових питань та у ДП «НАЕК «Енергоатом» на посаді Уповноваженого з реалізації Антикорупційної програми, я навчився бути самостійним та незалежним, впроваджував необхідні ефективні механізми, опираючись на законність і справедливість, був відповідальним за свої рішення, реагував вчасно та адресно на існуючі проблеми, усуваючи чи виправляючи їх.

Моїми внутрішніми мотивами зайняти посаду члена НКРЕКП є надзвичайне бажання забезпечити енергонезалежність України, роботу по справжнім європейським правилам, створивши рівні умови для всіх учасників, вільну і добросовісну конкуренцію, усунення можливих впливів на ринок, в тому числі за рахунок недопущення корупціогенних факторів та корупційних схем тощо.

Враховуючи викладене, я вважаю себе достатньо підготовленим кандидатом з необхідними компетенціями для зайняття посади члена Регулятора.

Умови участі та проходження конкурсного відбору мені зрозумілі.

25.08.2020

Олег Поліщук